

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1083/2023
22.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Биљана Петровић Адамовић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „МЕДИЈАНА“ са седиштем у Нишу, чији је пуномоћник Драган Јовановић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2499/22 од 22.11.2022. године, у седници већа одржаној 22.01.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2499/22 од 22.11.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 4997/21 од 07.02.2022. године, ставом првим изреке, утврђено је да је радни однос тужиле заснован на одређено време прерастао у радни однос на неодређено време, те да се тужилца налази у сталном радном односу код туженог почев од 15.04.2019. године. Ставом другим изреке, поништено је као незаконито решење туженог бр. ... од 12.04.2019. године о отказу уговора о раду тужилци и обавезан је тужени да тужилцу врати на рад и призна јој сва права по основу рада. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 80.250,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате.

Апелациони суд у Нишу је пресудом Гж1 2499/22 од 22.11.2022. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Основног суда у Нишу П1 4997/21 од 07.02.2022. године, тако што је одбио тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је радни однос тужиле заснован на одређено време прерастао у радни однос на неодређено време, те да се тужилца налази у сталном радном односу код туженог почев од 15.04.2019. године, да се поништи као незаконито решење туженог бр. ... од 12.04.2019. године о отказу уговора о раду тужилци и обавезе тужени да тужилцу врати на рад и призна јој сва права по основу рада и накнади јој трошкове поступка у износу од 80.250,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженом надокнади трошкове поступка у износу од 136.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији у смислу члана 4058. и 441. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23 – други закон) Врховни суд је нашао да ревизија тужиле није основана.

У поступку није учињена битна одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а без утицаја је указивање на битну повреду одредбе члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, с обзиром да ова повреда не представља ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је на основу више сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време радила код туженог у периоду од 03.04.2017. године до 15.04.2019. године, с тим да је последњи уговор о раду закључен 11.10.2017. године на период од 18 месеци, почев од 16.10.2017. године до 15.04.2019. године. По свим уговорима тужила је обављала послове ... стамбено – пословног простора. Решењем туженог од 15.04.2019. године, услед истека рока за који је занован радни однос на одређено време, тужиле је престао радни однос.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је на основу више закључених уговора о раду на одређено време, радом у трајању дужем од 24 месеца на истим пословима, који су систематизовани актом послодавца и обављају се стално и континуирано у оквиру делатности послодавца, дошло до преображаја радног односа тужиле у радни однос на неодређено време. Стога је, применом одредбе члана 37. став 2. и 6. Закона о раду, усвојио тужбени захтев тужиле По становишту тог суда, одредбе Закона о буџетском систему, који је био у примени, а којима је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, у односу на одредбе Закона о раду, којима по сили закона наступа преображај радног односа са одређеног на неодређено време услед испуњености услова за преображај, могу бити *lex specialis* једино у случају да наступелом претпоставком преображаја радног односа са одређеног на неодређено време долази до повећања броја запослених на неодређено време преко максимално утврђеног броја, што није у конкретном случају. Сходно томе, првостепени суд је решење туженог о престанку радног односа од 12.04.2019. године поништио као незаконито, управо као последицу преображаја радног односа и даље у смислу члана 191. Закона о раду обавезао туженог да тужиле врати на рад.

Другостепени суд је, одлучујући о жалби туженог, преиначио првостепену пресуду и применом одредби члана 105. и члана 27е став 34. и 35. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 54/09... 95/18), закључио да тужбени захтев тужиле није основан.

Изложено правно становиште другостепеног суда, засновано на одредбама Закона о буџетском систему, прихвата и ревизијски суд.

Тужени је, сагласно члану 2. став 1. тачка 5. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 54/09 са каснијим изменама и допунама), корисник јавних средстава, због чега се на њега примењују одредбе тог закона.

Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 108 од 06.12.2013. године) у члану 27е додати су ставови 34. и 35. којима је прописано да корисници јавних средстава не могу засновати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, осим ако постоји сагласност тела владе, на предлог другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Примена наведене одредбе је новелама Закона о буџетском систему продужавана, тако да корисници јавних средстава нису могли заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2020. године.

Одредбом члана 105. наведеног закона, прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа, у супротности са тим законом, примењују се одребе тог закона. Зато се одредбе Закона о буџетском систему којима је корисницима јавних средстава забрањено заснивање радног односа са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места (осим у изузетним случајевима, уз сагласност надлежног тела Владе), према одредбама Закона о раду, налазе у односу посебног и општег закона и дерогирају примену члана 37. Закона о раду којим је уређен преображај радног односа и прерастање радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време.

Следом изложеног, другостепени суд је правилном применом материјалног права преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев. И по становишту Врховног суда, тужилца није могла засновати радни однос на неодређено време, јер је у време када је ступила на рад и у време када је истекао рок из члана 37. став 2. Закона о раду, на снази била одредба члана 27е став 34. Закона о буџетском систему, којом је туженом било забрањено заснивање радног односа са новим лицима. Означена одредба Закона о буџетском систему, по правилу да посебан закон дерогира општи закон, искључује примену члана 37. Закона о раду, с тим што нема услова за изузетак предвиђен ставом 35. наведене одредбе Закона о буџетском систему, јер не постоји сагласност надлежног тела Владе за заснивање радног односа.

Стога се неосновано ревизијом указује на погрешну примену материјалног права.

Правилна је одлука о трошковима поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153, 154. и 163. ЗПП.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић